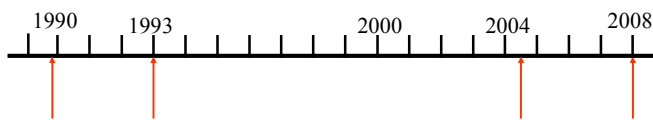

Český daňový systém (vývoj a problémy)

4.10.2010

Časová osa

4.10.2010

Daňový systém v roce 1989

- odlišné podmínky pro různé ekonomické subjekty
- důraz na daně placené společnostmi
  - administrativně jednodušší
  - fiskální iluze
- nízké majetkové daně
- prostor pro vyjednávání

4.10.2010

Daňový systém v roce 1989 Daň ze zisků

- odlišné zdanění pro různé firmy
- závislost na formě vlastnictví, odvětví
- co je to zisk?
- sazba 55 – 100 %

4.10.2010

Daňový systém v roce 1989 Daň z mezd

- progresivní daň
- neuniverzální daň – více daní
- výše daně více závisí na sociálním statusu
- viz daň ze mzdy a daň z příjmů

4.10.2010

Daňová sazba

Daň se vypočte z měsíční mzdy podle této tabulky:

založení	založení	založení	založení	založení
založení	založení	založení	založení	založení
1.500	2.000	160	10 %	1.500
2.000	3.000	260	11 %	2.000
3.000	4.000	370	12 %	3.000
4.000	5.000	490	13 %	4.000
5.000	6.000	620	14 %	5.000
6.000	7.000	760	15 %	6.000
7.000	8.000	910	16 %	7.000
8.000	9.000	1.070	17 %	8.000
9.000	10.000	1.240	18 %	9.000
10.000	12.000	1.800	20 %	10.000
12.000	a výše			12.000

Pro výpočet daně se mzda zaokrouhluje na 100.- Kčs nahoru. Přesáhne-li měsíční mzda 10000 Kčs, vypočte se daň jako součet daně z částky 10000 Kčs vypočtené podle tabulky s přihlednutím k §7 a §8 a daně vypočtené z částky, o kterou mzda přesahuje 10000 Kčs, zaokrouhlené na 20 Kčs nahoru sazbou ve výši 33 % bez přihlednutí k ustanovením §7 a §8.

Původní znění - účinnost od 1.1.1953 do 31.12.1991 (do novely č. 578/91/88 Sb.)

Zvýšení a snížení daně

§7

- (1) Daň podle §6 se zvyšuje poplatníkům, kteří
- a) poplatníkům, kteří nevyživují žádnou osobu nebo vyživují jen jednu osobu, o 80 % daně, jsou-li však ve věku do 25 let nebo přes 50 let (ženy přes 45 let), jen o 40 % daně,
  - b) poplatníkům, kteří vychovali alespoň jedno dítě, i když o ně již nepečují, o 66 % daně,
  - c) manželkám (družkám), které pobírají mzdu a žijí s manželem (druhem) ve společné domácnosti, o 50 % daně, jsou-li však ve věku do 25 let nebo přes 45 let, jen o 35 % daně.
- (2) Zvýšení podle odstavce 1 se vztahuje, jen přesahuje-li daňový základ 560 Kčs měsíčně.

(2) Z příjmů z poskytování služeb na základě povolení národního výboru činí daň z příjmů obyvatelstva

při základu daně		u poplatníků, kteří vyživují alespoň jedno dítě nebo je vychovatel ²⁾		poplatníků u ostatních		ze základu daně přesahujícího Kč
přes Kčs	do Kčs					
	3 600		5 %			5 %
	7 200		10 %			10 %
	20 000	720 Kčs a 20 %		720 Kčs a 24 %		7 200
	30 000	3 280 Kčs a 25 %		3 790 Kčs a 28 %		20 000
	40 000	5 780 Kčs a 28 %		6 590 Kčs a 32 %		30 000
	60 000	8 580 Kčs a 42 %		9 790 Kčs a 48 %		40 000
	80 000	16 980 Kčs a 56 %		19 390 Kčs a 64 %		60 000
	80 000 a výše	28 180 Kčs a 70 %		32 180 Kčs a 80 %		80 000

- Daň podle §7 se zvyšuje
  - a) o 40 % poplatníkům, kteří nevyživují žádnou osobu, a
  - b) o 20 % poplatníkům, kteří vyživují jednu osobu.
- Daň včetně zvýšení podle §8 a 10 nesmí činit více než 85 % daňového základu.

4.10.2010

Daňový systém v roce 1989

Daň z objemu mezd

- dodatečná daň k dani z mezd
- financování sociálního systému
- složitý systém směrem k motivaci

4.10.2010

§9

Daňová sazba

(1) Sazba daně z celkového objemu mezd činí:

při přírůstku průměrných mezd proti předchozímu roku v %	sazba daně v % z celkového objemu mezd
od 0 do 3	0,5 á,
nad 3 do 5	1,5 + 1, - á,
nad 5 do 7	3,5 + 1,5 á,
nad 7 do 10	6,5 + 3, - á,
nad 10	15,5 + 6, - á,

příčemž čísel "á" se rovná procentu přírůstku průměrných mezd přesahujícímu spodní hranici příslušného daňového pásma s přesností na setiny.

(2) Průměrnou mzdou běžného roku se rozumí podíl připadající na jednoho pracovníka vypočtený z objemu mezd (§8), sníženého o zúčtovanou mzdu za produktivní práci učňů, a skutečného průměrného počtu pracovníků v běžném roce. Průměrná mzda předchozího roku se stanoví tak, aby byla zachována metodická a organizační srovnatelnost s běžným rokem.

(3) Sazba daně z individuálních mezd činí z rozdílu mezi roční mzdou a částkou 30 000 Kčs při roční mzdě

do 38 000 Kčs	15 %
do 42 000 Kčs	25 %
do 48 000 Kčs	40 %
do 54 000 Kčs	60 %
do 60 000 Kčs	80 %
nad 60 000 Kčs	100 %

4.10.2010

Daňový systém v roce 1989

Daně z obratu

- okolo 1800 různých daňových sazeb
- snaha o kontrolu cen
- negativní daně
- pravidelné úpravy
- vyjednávání

4.10.2010

Daňový systém v roce 1989

Ostatní daně

- nízké daně z majetku, ale soukromý ...
- vysoké daně na soukromé aktivity

4.10.2010

Daňové výnosy 1989

daně ze „zisku“	83
d. z objemu mezd	95
daň z obratu	86 = 135 – 49
daň z mezd	53
jiné	37

SUMA	354 = 47 % HDP

4.10.2010

1990 Je potřeba změny?

- Systém není kompatibilní
- Vstup do EU – DPH
- Vysoké zatížení
- Měkká pravidla

4.10.2010

1990 Nové principy daňového systému

- Neutrální daně
- Sjednocené podmínky
- Srovnatelné zatížení
- Harmonizace

4.10.2010

1990 Časový plán reformy

- Jak rychle provést změny?
- Změny 1990-1992
- Příprava
- Nové daně 1993
- Úprava 1993 –

4.10.2010

Volba tempa reformy (cena)

- Provést rychlou reformu ??
  - rychlé odstříhnutí od bývalé d. s. (vyjednávání)
  - vyšší počáteční náklady
  - potřeba velkého zjednodušení
- Provést postupnou reformu ??
  - vzdělávání poplatníků a správců
  - kontinuita daňových výnosů
- tranzitivní náklady implementace
- nejen náklady VS
- vyšší počet poplatníků
- nový systém více závisí na informacích
- obecně potřeba velkého zjednodušení

4.10.2010

Změny 1990-1992

- Upravování jednotlivých daní tak, aby nebránili vytvoření konkurenčního prostředí
- Příprava nové daňové soustavy 1990-1991 - Parlament

4.10.2010

1990-1992 Daň ze zisků

- Sjednocení podmínek
- Nové účetnictví
- Odbourání vyjednávání
- Jedna sazba 55 %

4.10.2010

1990-1992 Daň z mezd

- Větší důraz na osobní příjem, než na sociální okolnosti
- progrese

4.10.2010

1990-1992 Daně z obrátu

- Zrušení negativní daně
- Omezování počtu sazeb
- 1992 – 4 sazby
- Přeskupování

4.10.2010

Daňový systém 1993

Přímé daně

- DPFO
- DPPO
- Majetkové
- **Mimo stojí sociální a zdravotní pojištění**

Nepřímé daně

- DPH
- SD
- Ekologické

■ Clo

4.10.2010

Dílčí změny 1993-2004

- Rychlá reforma – jednoduchý systém
- Svět nečeká
- Potřeba harmonizace
- Změny vlád a fiskálních politik

4.10.2010

Daň z příjmu fyzických osob

- Nejčastější změny
- Snížení z šesti sazeb na čtyři
- Inlace – indexace - posun pásem
- Eroze d. základu – změkčování

4.10.2010

Daň z příjmu právnických osob

- Snižování sazby z 45 na 24 % (2006)
- Úpravy odpisů
- Riziko – odečitatelná položka, ztráta, podpora investic
- Další snížení ??
- koordinace uvnitř OECD

4.10.2010

Sociální a zdravotní pojištění

- platba rozdělena mezi zaměstnance (12,5 %) a zaměstnavatele (35 %)
- největší část na financování důchodů (28 %) a zdravotnictví (13,5 %)
- od 1993 nedošlo k zásadním úpravám – systémy mají napjaté rozpočty
- v rámci reformy VEFI (Sobotka) → zvyšování vyměřovacího základu pro OSVČ

4.10.2010

Daň z přidané hodnoty

- 23 % X 5 %, „záměr“ snížení na 15–19 % X 8 %
- snížení standardní na 22 % a později (2004) na 19 %
- snižování registračního prahu
- přesun ze snížené do základní
- harmonizace s EU standardy

4.10.2010

Spotřební daně

- Harmonizace X kurz koruny
- PHM – zvyšování, zelená nafta, duty free, bionafta
- Tabák – dvousložková daň, „odklad do 2008“
- Alkohol – evropská úroveň

4.10.2010

Problémy české daňové soustavy (kolem 2004)

- Zdanění práce
- Zdanění OSVČ
- Investiční pobídky
- Daňové úniky a nedoplatky
- Zdanění tabáku
- Ekologické daně
- Daňové výdaje

4.10.2010

Doporučení expertů

Bronchi – Burns OECD 2000

- Snížení výdajů – příjmů (daňová kvóta MFČR 10/06)

1998	2000	2004	2005	2006	2007
32,7 %	32,9 %	34,6 %	35,6 %	35,0 %	34,1 %

- *Jedná se o daňovou kvótu podle metodiky GFS s konsolidací pojistného na sociální a zdravotní pojištění hrazené vládním sektorem jako zaměstnavatelem*
- Pozor na zdroj → dnešní predikce ukazuje jiná čísla
- Omezit skupinu zboží se sníženou sazbou DPH
- Omezit význam SZP
- Řešit nižší zdanění OSVČ
- Zlepšit daňové řízení
- Řešit distorznost dvojího zdanění PO

4.10.2010

Další změny (2005)

- „Modrá šance“
- „Jahnův“ návrh
- „Sobotkův“ návrh (snížení sazeb a nahrazení o.p. slevou)
- Alokační funkce
  - soulad s legislativou EU (DPH, SD, ekologické daně)
- Redistribuční funkce
  - penzijní reforma (+ zvýhodnění práce pro určité skupiny)
  - reforma zdravotnictví
  - snížení nákladů práce
  - podpora rodiny
- snižování DPPO

4.10.2010